Swartzbach

Historia

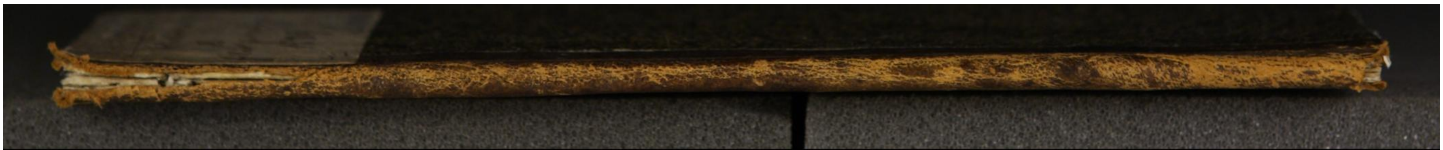
de

filio prodigo

1589

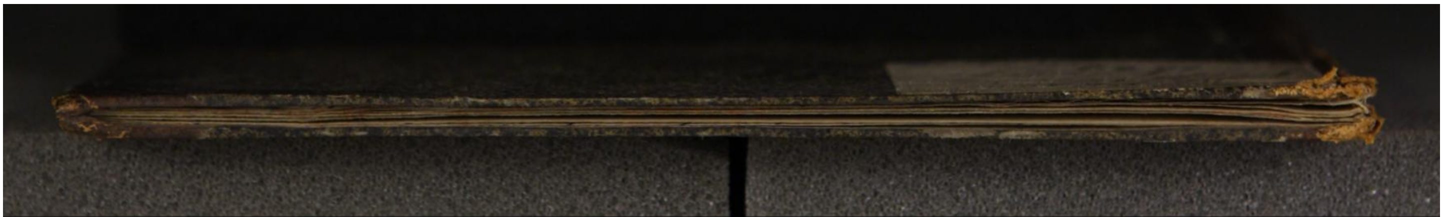
4to Kl. 98086.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

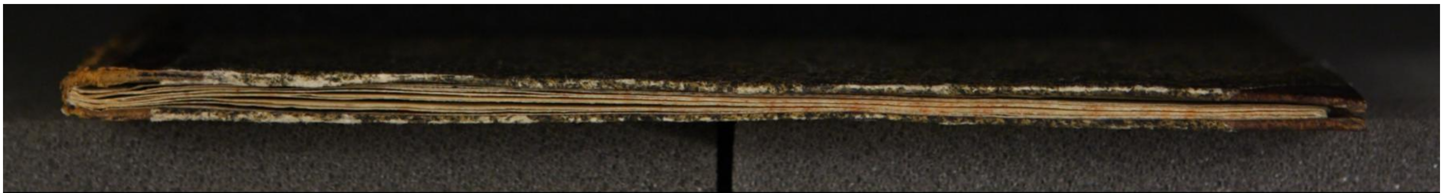


Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

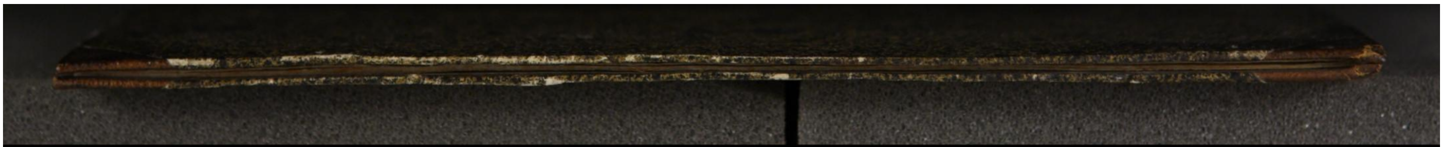
Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)



Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)



Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)



Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

i. R: IX. Aug: 1772. Rip:
f: R: XXVI. Sept: 72. Rip:

Kl, 98086.

4to

LN 1465

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130014613928

UB-boks
Bibl. Dan. IV, sp. 190

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Philosophia mater est omnium benefactorum, beneq dictorum
Cic. de Clar. orat.

Ripis d: XXVI. Sept: MDCCLXXII. 51 d X

Exercitus is, cui praepositus est sapiens et callidus imperator, omnibus partibus commodius regitur, quam is, qui stultitia et temeritate alicujus administratur.
Cic: de Invent.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Lex est ratio ſumma, inſita in natura, quo jubet ea, quo facienda ſunt, prohibetq́ contraria.
Cic. l. de Leg.

Sine Cerere et Baccho friget venus
Ter.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

HISTORIA
DE FILIO
PRODIGO, HEROICO
CARMINE SCRIPTA

A

MARTINO SVVARTZ-
BACH, Sileſio.

B.U.H.

HAFNIÆ
EXCVDEBAT MATTHIAS
VINITOR, Anno temporis
nouiſsimi.

M. D. LXXXIX.

BIBLIOTHECA
REGIA
HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

ORNATISSIMIS VIRIS, PIETATE ET ERVDItione Conſpicuis, Domino LAVRENTIO ERICI, Camerario: Et Domino HAQVINO LAVRENTII, Quæſtori & Illuſtriſs. Ducis CAROLI, &c. Fautoribus ſuis obſeruandis, &c.

ORnatiſsimi Viri, fautores obſeruandi, Cùm omnes me literæ, omniſq; libero homine digna cognitio vehementer delectat: tùm verò paſcor incredibili voluptate, & afficior maiorem in modum intimis ſenſibus, dum exercitia iuuenilia pertractanda tempus facultatem mihi concedit: optimè enim hanc vitam & ætatẽ collatam eſſe arbitror, quæ in bonas artes confertur. Cœpi itaq; ſcribere hiſtoriã de filio prodigo, ad illum quidem modum, quem exigui mei ingenioli vis atq; paupertas mihi dedit atq; poſuit. Quod verò hoc meum carmen veſtro nomini inſcripſerim, cauſa meo iudicio non repræhendẽda erit. Primùm enim pellexiſtis me in amorẽ veſtri, comitate morũ & lenitate ſermonis: deinde etſi mihi non inſcius ſim, quòd magna negociorũ moles vobis impoſita ſit, quam vos ſumma cum veſtra laude ſuſtinetis: tamẽ in illa ipſa occupatione multùm literarum lectio præſertim poëtica vos delectat, vt non modò cum voluptate legatis, ſed illarum alumnos omnibus modis etiam promouere pergatis. Accipite ergò hoc munuſculum, meæ in vos voluntatis & ſtudij argumentum: exiguum dicetis, fateor: ſed velim ſpectetis animum, non rem, quam tamen ne ipſam quidem debetis contemnere: quia dum hæc inter manus verſabuntur, circumferentur quoq; veſtra nomina, & meum de vobis iudicium declarabunt. DEVM precor, vt vos diu florentes conſeruet. Valete. Datum in Marienholm 22. Februarij, Anno 89.

Veſtri ſtudioſiſs.

Martinus Schwartzbach. S.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

HISTORIA DE FILIO PRODIGO, HEROICO CARMINE REDDITA.

Dicere fert animus poſt longa ſilentia tandem
Carmina, quæ referent non ſæui prælia Martis
Nec facta Heroüm: ſed fata, tuoſq; labores
Perdita progenies, quæ non virtutis amore
Extera rura petis, ſed perdens omnia luxu
Omnia profundis patrio quæſita labore.
Tu dexter venias mihi carminis author Apollo,
Seu te Cynthus habet, ſeu Delos gratior illa
Tu dexter venias Muſis ſtipatus amœnis,
Sic honor ille tuus ſemper, laudeſq; manebunt.
Vrbs antiqua fuit, populoſa, & laude celebris,
Qua pietate grauis celſas vir condidit ædes,
Tectaq; molitus diuina Palladis arte.
Conditor huic rerum, præſtanti corpore natos
Donarat binos, & fortes pectore & armis
Quos docuit, multaq; inſignes reddidit arte,
Iuſsit, & aſsiduè ſuperos in vota vocare,
Pinguibus & ſupplex aris imponere honorem.
Hos licet admonuit genitor, dictiſq; diſertis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Inſtituit, tamen immenſum diſcrimen in illis
Florebat, virtute pater licet emicet alta.
Sponte etenim mandata facit, nec iuſſa recuſat
Grandior, atq; volens duros ſubit ipſe labores,
Dum memor eſt venturæ hyemis, ſeſe excitat ardens
Nec placidum membris ſomnum dat cura laboris.
Aſt alter meminiſſe horret, longèq; recuſat,
Deliciaſq; ſuas ſequitur, facileſq; choreas.
Atq; vbi degenerem verbis compellat amicis
Hortaturq; parens, humectans flumine vultum,
Ne teneros annos, ne perdat tempora luxu:
Verùm animum ſummæ laudis pertentet amore
Virtutiſq; viam ſectetur: talia contrà
Impatiens, freniq; nefas ſub pectore verſans
Degener, aduerſo referebat pectore dicta:
Cur pater irritas duris odia aſpera verbis?
Cur me ſollicitas, nil quicquam tale merentem?
Diſtribuantur opes, mihi portio debita cedat.
Quid moror in patria, iuuenilia tempora perdens,
Præterea ſemper verbis obtundor acerbis?
Quem potius calido turget dum ſanguine vena,
Herculeæq; vigent iuuenili in corpore vires,
Maturabo fugam, patriaq; excedere terra
Feſtinabo: Etenim ſi non genteſq;, domoſq;
Ignotas peterem, Regumq; ad limina greſſus
Dirigerem, optatum non ferret caſus honorem.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Ergò peregrinas celeri pede viſere tentans
Oras, ſanguinei ſectabor prælia Martis,
Belligeroſq́ viros mihi conciliare ſtudebo,
Et varios ineam curſus, varioſq́ recurſus,
Nam rerum inde vſus, vera & ſapientia creſcit.
Dixerat: aſt genitor cui frigent corpore vires
Obſtupuit, retroq́ pedem cum voce repreſſit:
Sed pauor oſſa tamen poſtquam labefacta reliquit,
Has lachrimans imo referebat pectore voces:
Mi fili, menti quæ nunc ſententia ſurgit,
Quid furis? aut quonam noſtri tibi cura receſſit?
Non quæſo memor es, quò feſſum ætate parentem
Linques, hei miſero quid nunc mihi deniq́ reſtat?
Spes mihi firma fuit plenis ſolamen in annis
Te fore, cum ſanguis defeſſa relinqueret oſſa,
Temporibuſq́ eſſet geminis mihi ſparſa ſenectus,
Spe fruſtror: letho me occumbere deniq́ coges?
Ah vtinam patris poſſes cognoſcere mentem,
Aſpicere & patrio ardentes in pectore flammas,
Non furor iſte nouus caperet iuuenilia corda,
Viſere non cuperes populos, terraſq́ repoſtas.
Nate meæ vires, requies, mea ſola voluptas,
Ore precor triſti, precibus ſi flecteris vllis,
In patria maneas, ego ſim tibi cauſa morandi.
Diues eris pecoris, niuei quoq́ lactis abundans,
Et terram centum poteris proſcindere aratris.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Talibus orabat dictis : Verùm ille mouetur
Fletibus haud vllis, voces voluuntur inanes :
Ad quem ſic genitor : ſi fert ita corde voluntas,
Si te nulla mouet chari reuerentia patris,
Accipe mi fili hæc dona, & pete regna per vrbes
Atq; bonis auibus redeas, cumulatus honore,
Et fac quod iuſtum eſt, nulli contrarius eſto,
Iamq; vale, & noſtri conſerua ſemper amorem.

Degener hìc lætus capit aurea munera natus
Inuitoq; patri referebat pectore grates.
Continuò duplicem gemmis auroq; coronam
Crinibus impoſuit, ſumpto clypeoq; micante,
Scandit equum celerem mandentem frena ſuperba,
Accinctoq; ſuis gladio valedixit amicis.
Sed genitor vultum lachrimis impleuit obortis,
Degenerem chari planctu comitantur amici.
Iamq; fugit , ſeq; ex oculis auertit & aufert,
Tranſmittens curſu campum , freniſq; remiſſis,
Per iuga per montes, dulcis patriæ arua relinquit.
Impulit haud illum virtutis ſacra cupido,
Quæreret ignotas inimico pectore flammas,
Sed flammæ Veneris turpes, & pocula Bacchi.

Corripuêre viam triſtes, materq; paterq;
Sæpius atq; animo natum, votiſq; repoſcunt.
Ille ſed ardentes oculos ad mœnia torquens,

Tandem,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Tandem, inuiſa mihi, ſic fatur, patria ſalue,
In longumq́ vale, genitrix genitorq́ valete.
Hinc animum nunc huc celerem, nunc diuidit illuc
Quò tendat dubius, patrios quo limine nummos
Abſumat feſtumq́ ſuum geniale celebret.
Interea varias dum lumina vertit in oras
Mœnibus extructam pulchris circumſpicit vrbem.
Expetit hanc auidè, greſſumq́ ad mœnia tendit.
Ingreditur lætus, famulos compellat amicis
Verbis, inſtaurent epulas, atq́ omine magno
Crateras magnos ſtatuant, & vina coronent.
Ergò regali tandem conuiuia luxu
Inſtruit, & longos ſoles conſumere Iaccho.
Iamq́ tenet dextra pateram, ſocijſq́ propinat
Ordine, qui cyathis alios conuincere plenis
Lætantur, famuloſq́ iubent infundere vina.
Fœmina iuncta ſedet lateri, pulcherrima vultu,
Hanc petit, huic iungit niueo ſua brachia collo
Anſa voluptatum, roſeiſq́ dat oſcula labris,
Dat digitis gemmas, redimicula pulchra capillis.
Poſtquam exempta fames, & amor compreſſus edendi,
Exercent varios ludos, facileſq́ choreas,
Et reſonant cytharis cantus, fidibuſq́ canoris.

Interea ſteriles exurere Sirius agros
Incipit, vnde fames, rerumq́ penuria creſcit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Prodigus eijcitur, dubius quò vertere greſſus
Nunc debeat, nec enim magis aurea munera reſtant.
Tùm verò ingemuit recolens conuiuia lauta
Effuſas & opes, verba inter ſingula fundit
Permultas lachrimas, tandem ſic ore locutus:
Hei mihi quid feci, quæ mentem inſania diram
Impulit, vt patrijs procul huc digreſſus ab oris?
Nunc bona tàm multo patris quæſita labore
Abſumpſi penitus, ducens conuiuia luxu?
Nunc me dira fames, rerum nunc turpis egeſtas
Sollicitant, nec adeſt cupiat qui ferre ſalutem.
Cogor adire fores, ventriq́ alimenta precari.

Dixerat, haudq́ vllæ lachrimæ valuêre petentis.
Millibus è multis tandem ſe protulit vnus,
Conduxit miſerum porcos vt paſceret aruis,
Qui tamen hei miſero victum potumq́ negabat.
Cogitur ergò dapes ſiliquis conſumere amaris.
Tùm verò exarſit iuueni dolor oſſibus ingens,
Et rurſus triſti premit altum corde dolorem,
Sic fatur, duram voluens ſub pectore ſortem:
Quid facio? aut vbi ſum, quæ me fata impia tangunt,
Hei quæ nunc tellus, inquit, quæ me æquora poſſunt
Accipere, aut cui me exitio fortuna reſeruat?
Fabula ſum populo, magnas it fama per vrbes
Ah quid agam? repetam dulciſſima limina patris

Submit-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Submittam ſupplex animum, precibuſq́; fatigans
Tentabo curis laſſum, trepidumq́; parentem,
Talia voce ferens: pater ô mitiſsime patrum
Perſequi eſt, qui reſtat adhuc mortalibus vſquam
Inuiolatus amor, rogito miſerere laborum,
Me peccaſſe tibi fateor, Regiq́; ſupremo.
Ad te igitur fugio ſupplex, veniamq́; repoſco,
Namq́;, fatebor enim, non hoc me dignor honore,
Filius eſſe velim, ſeu poſsim nomine dici,
Sed, miſerere modo, ſeruili munere fungar.
Talia labenti ſecum dum corde volutat
Ingentem gemitum toto de pectore duxit
Et mœſtum vultum lachrimis impleuit obortis.
Ergò parat patriæ dulciſsima quærere rura,
Maturatq́; fugam, celeri contingere curſu
Expetit, & tandem patrias redit exul ad ædes.

Fortè ſub vmbroſa genitor ſpaciatur ad agros
Arbore, perluſtrans æſtu ſitientia prata,
Intereaq́; hærent infixi pectore vultus
Amiſſæ ſobolis, quam abſens auditq́; videtq́;,
Multa mouens animo de nato, & triſtia multa
Perpendens, magno curarum fluctuat æſtu.
Dum ſecum hæc voluit preſſos caligine vultus
Attollit, cernit venientem è finibus agris,
Ingenti motu tollentem ad ſydera palmas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Obſtupuit, tacitoq́ arrectis auribus aſtat.
Prodigus at poſtquam ante oculos atq́ ora parentis
Euaſit, genitor tandem cognouit adeſſe
Natum, cui medijs ſeſe tulit obuius aruis
Talibus aggreditur: te quanta per æquora vectum
Accipio, quantis iactatum nate periclis,
Vt te defeſſum video poſt multa tuorum
Funera, ſed vultus quæ cauſa indigna ſerenos
Fœdauit, namq́ oſſa ſuis vix oſsibus hærent.
Hei mihi qualis ades, quantum mutatus ab illo
Qui tranſuectus equo gemmis, auroq́ grauatus
Linquebas patriæ fines, atq́ optima rura.
Sed quid multa moror, patrijs ſuccedito tectis
Nate meæ vires, requies noua, & vna voluptas
Da dextram, teq́ amplexu ne ſubtrahe noſtro.
Sic genitor ſobolem ſecum per mœnia ducit,
Oſcula dein figit collo dare brachia circum
Ter conatus ibi, lachrimaſq́ effudit obortas.

Filius at contrà ſcelerum ſibi conſcius vltrò
Ingemuit, duplices tenditq́ ad ſydera palmas,
Suſpirans, talemq́ trahens à pectore vocem:
Me peccaſſe tibi Pater ô mitiſsime patrum
Confiteor læſiſſe meo te crimine turpi,
Cenſeo me dignum proprio non nomine nati,
Sed leges ſerui ſeruorum iura repoſco,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Illorum me aſſcribe choro, propriumq́; dicato.
Talia fundebat lachrimis, gemituq́; ſonanti.
Cui pater hæc contrà: fili chariſſime triſti
Soluere corde metum iuuat, & ſecludere curas,
Multum diues eris, patrioq́; frueris amore.
Sic ait, & ſeruos iuſſu compellat herili
Arte laboratas veſtes, auroq́; rigentes
Portent, & gracili dent torta monilia collo.
Præterea mactent lectas de more bidentes
Extemplò, medijſq́; parent conuiuia tectis.
Stant circum famuli, dictis parere parati,
Atq́; epulis menſas onerant, & pocula ponunt.
Exoritur magnus ſtrepitus, clangorq́; tubarum,
Pars pedibus plaudunt choreas, pars carmina dicunt.

Interea frater terram molitus aratro,
Improuiſus adeſt, arrectiſq́; auribus aſtat.
Inſolito ſtupet ille ſono, vox faucibus hæſit.
Aſtans quem populis dictis hortatur amicis
Corde procul pellat curas, lætetur & ipſe,
Nam veniſſe modo fratrem: qui tempore longo
Non viſus patria. Quæ vox vt venit ad aures
Continuò feſſos gelidus tremor occupat artus,
Iſq́; flagrans odio, & rumore accenſus amaro
Sæuit atrox animi propter noua gaudia fratris,
Quem pater egreſſus dictis hortatur & vrget

 Ne

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Ne ruat indignans, neue exardeſcat in iras
Lætetur potius, frontemq́ exporriget altam.
Filius at contrà: non ſunt hæc tempora nobis
Hæc etenim rerum nunc eſt fortuna mearum
Vt nunquam abſiſtam largos effundere fletus.
En ego qui nunquam violaui iuſſa parentis,
Quemq́ labore graui longos conſumere ſoles
Haud piguit, raſtris & glebas frangere inertes,
Non dapibus mihi menſam oneras, nec pocula ponis?
Prodigus at poſtquam repetiuit rura paterna
Conſumptis rebus, mactas de more bidentes
Lectas, atq́ paras medijs conuiuia tectis.
Cui pater has contrà referebat pectore voces:
Quæſo nate tuo ſecludas corde querelas,
Hunc ego credideram pallentes eſſe ſub vmbras,
Nunc ſuper eſt, & erit plenis ſolamen in annis.

Sic vbi peccator commiſſæ crimina culpæ
Deplorat, ſupplex ſuperoſq́ in vota repoſcit,
Continuò placido conuerſum ſuſcipit ore
Ipſe DEVS, donatq́ æternæ gaudia vitæ.

Hæc volui: tempus ſed me cum dicere plura
Non ſinat, ergo lubens placido ſic fine quieſco.
Quæ verò non dicta ſatis, vel omiſſa videntur,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Hîc peto iam veniam, & precor vt mea ſcripta ſereno
Vultu ſuſcipiant, eſt quorum grandior ætas.
SED tu Chriſte DEVS, ſine cuius numine nemo
Viuere, nemo poteſt cæptos finire labores
Vtiliter, præſens in noſtris mentibus adſis,
Vt tibi grata, tuas ſemper ſpectantia laudes
Diſcamus factiſq; ipſis, vitaq; probemus.
Inſidias prohibe Sathanæ, Rutenica bella
Diſcute, & à noſtris contagia finibus arce,
Deniq; nos omnes ſaluos tua gratia ſeruet,
Vt tandem ſupera tecum lætemur in arce,
Sic tibi dulciſonis dicentes carmine linguis
Perpetuò nomenq; tuum, laudeſq; canemus.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Veritate in ſcripturis ſacris patefacta contentus, fuge curioſas de rebus
Divinis disceptationes.
Rip: d. XXVII. Sept. 1772.

Omnis actio vacare debet temeritate et negligentia.
Ci: l. I. off.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Insidias posuere tui tibi et undiq captant,
Cum Davide Deum consule, tutus eris.
Reip. Q: 28 Sept: 72.

Sola fides vivis, morientibus omnia dat,
Sola fides regis, atq omnia sola potest.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Kl. 98086 4° UB-boks: Bibl. Dan. IV, sp. 190 (LN 1465)